BEVEZETŐ GYAKORLAT

FÁJLKEZELÉS

Az egyes feladatok sokféleképpen megoldhatók. A végrehajtást Windows operációs rendszeren, a népszerű Total Commander segítségével mutatjuk be.

A feladat elvégzése során a következőket fogjuk gyakorolni:

- Mappák létrehozása.
- Fájlok másolása, törlése, áthelyezése, átnevezése.
- Fájlok attribútumainak módosítása.
- Fájlkeresés.
- Fájlok és mappák összehasonlítása.
- Nagyméretű fájlok darabolása.
- Fájlok és mappák tömörítése.

A feladat megoldása hozzávetőlegesen 80 percet vesz igénybe.

KEZDETEK

Nyissuk meg a Total Commander alkalmazást és ismerkedjünk meg a felületével. A **Beállítások/Általános beállítások** (angolra állított program esetén: **Configuration/Options**) ablak **Nyelv (Language)** fülén állítsuk be a kívánt nyelvet.

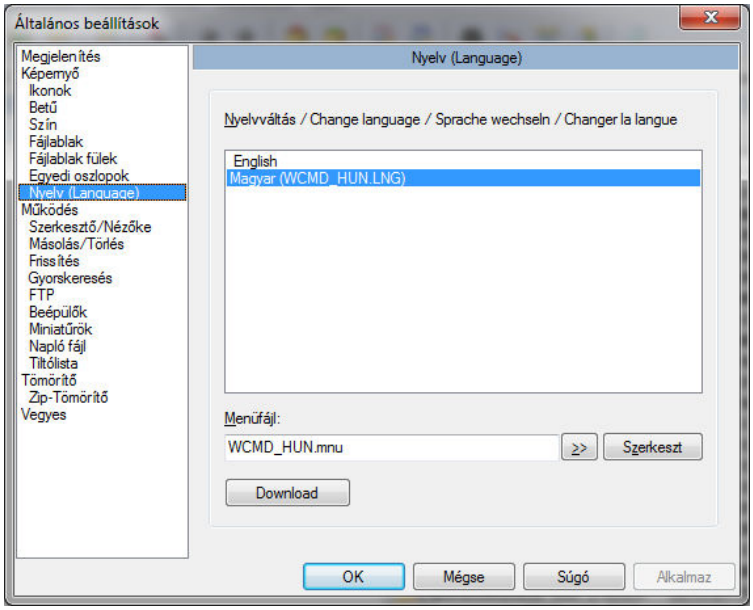

A megfelelő nyelv kiválasztása után próbáljuk ki a különböző nézeteket az eszköztár

- **Csak a fájl neve**,
- **Minden fájl adat**,
- **Miniatűrök nézet** és a
- **Váltás a könyvtárablakon keresztül** nyomógombjai segítségével.

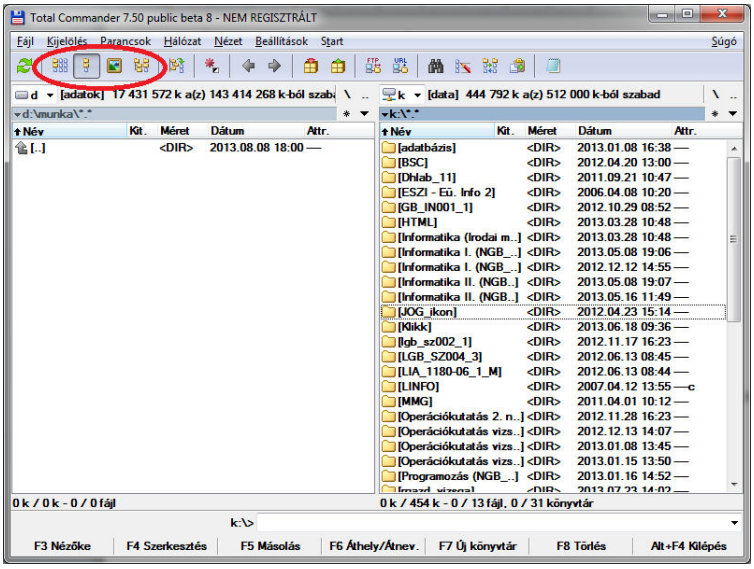

MAPPÁK LÉTREHOZÁSA

Hozzunk létre egy új mappát Gyakorlat néven a D:\ meghajtóra. Új mappát az **F7**-es funkcióbillentyűvel vagy az **Új könyvtár** nyomógombbal lehet létrehozni.

ÖNÁLLÓ FELADAT

Hozza létre a következő mappastruktúrát!

A Windowsban figyeljünk arra, hogy a fájlnevekben bár megadhatók kis- és nagybetűk, használatukra nincs hivatalos előírás. Előfordulhat, hogy különböző programok különböző formában jelenítik meg az általunk létrehozott neveket (például úgy, hogy a mappaneveket csupa nagybetűvel, a normál fájlokat csupa kicsivel írja), és maga az operációs rendszer sem tesz általában különbséget a kis- és nagybetűk között.

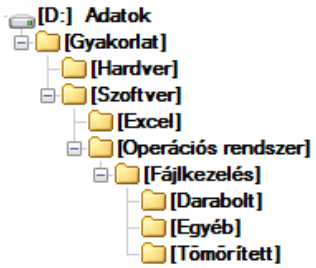

FÁJLOK MÁSOLÁSA

Másoljuk át a D:\Gyakorlat\Szoftver\Excel\ mappába a K:\Informatika I. (NGB_SZ003_8) (későbbiekben röviden a „tantárgy”) mappából az összes xls és xlsx kiterjesztésű fájlt.

Használjuk a Total Commander bal oldalát forrásnak, a jobbot pedig célnak. A forrás oldalon menjünk bele a tantárgy könyvtárába, a másikon pedig az Excel mappába.

A **Minden fájl megjelenítése a jelenlegi és minden alkönyvtárban** nyomógombbal vagy a **Ctrl+B** billentyűparanccsal listázzuk ki a tantárgy könyvtárában található fájlokat.

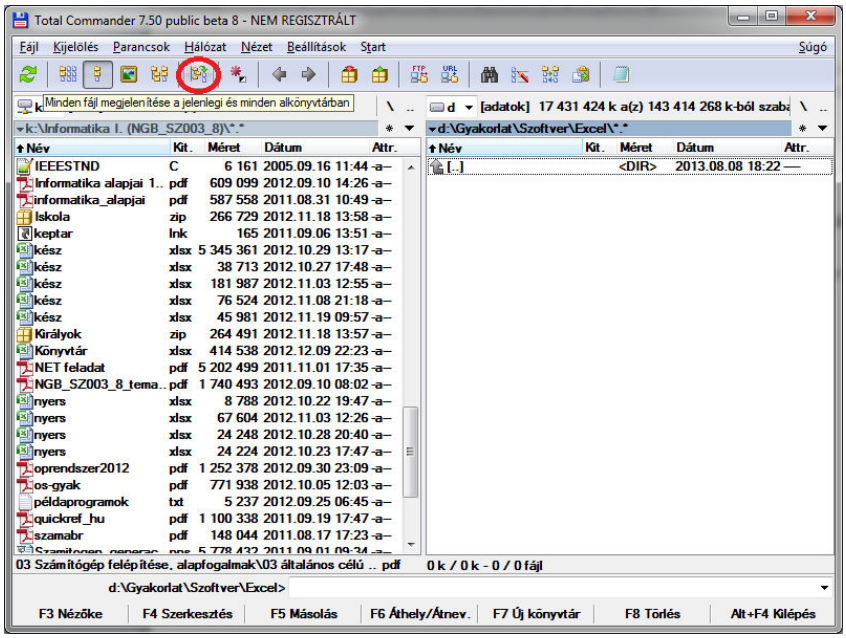

A **Kijelölés/Coportkijelölés…** vagy a numerikus billentyűzet + jele (szürke +) segítségével jelöljük ki az xls és xlsx kiterjesztésű fájlokat. A „*.xls; *.xlsx” maszkkal tudjuk a feltételnek megfelelő fájlokat kijelölni.

A *-gal bármennyi bármilyen, a ?-lel pedig egy bármilyen karaktert tudunk helyettesíteni.

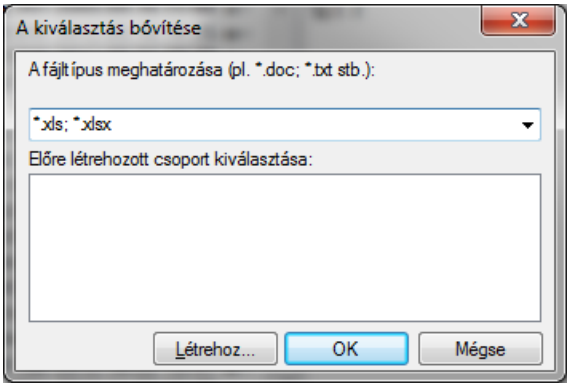

A kijelölés után az **F5** funkcióbillentyűvel vagy a **Másolás** nyomógombbal lehet átmásolni a kijelölt fájlokat a célmappába.

Az egyforma nevű fájlok esetében ne a felülírást, hanem az átnevezést válasszuk és lássuk el a fájlokat sorszámmal pl.: kész1.xlsx.

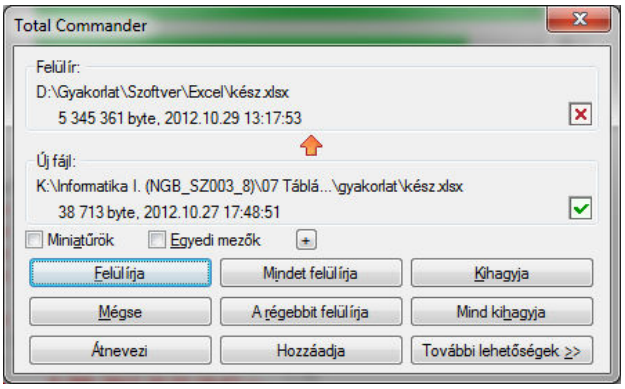

TÖRLÉS

Töröljük ki az Excel mappából 40 KB-nál kisebb fájlok közül a legrégebbit. A **Csoportkijelölés ablak Létrehoz…** nyomógombjának segítségével hívjuk elő a **Kijelölés definiálása ablakot**. Ennek a **Bővített** fülén állítsuk be a méretre vonatkozó feltételt, majd mentsük el 40 néven.

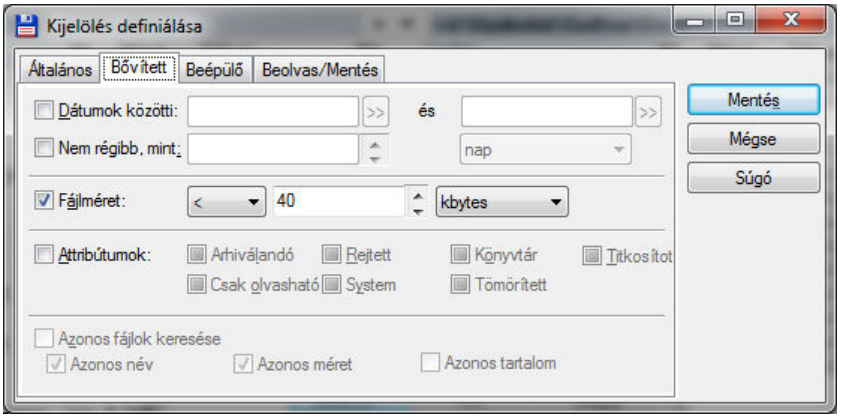

Ezután rendezzük a fájlokat dátum szerint növekvő sorrendbe és válasszuk ki a listából legelső kijelölt fájlt.

Ha most kattintanánk a törlésre, akkor nem csak azt törölné ki, amin állunk, hanem az összes kijelöltet. Ezért a numerikus billentyűzet – jelével (szürke –) vagy a **Kijelölés/Csoportkijelölés megszüntetése…** paranccsal szüntessük meg a kijelölést. Végezetül az

F8-as funkcióbillentyűvel vagy a **Delete** nyomógombbal vagy a **Törlés** parancsra kattintva távolítsuk el a kiválasztott fájlt.

ÁTNEVEZÉS, ÁTHELYEZÉS ÉS ATTRIBÚTUMOK

Az Excel mappa legnagyobb méretű fájlját nevezzük át „Rejtett”-nek úgy, hogy a kiterjesztését meghagyjuk, majd tegyük rejtetté. Válasszuk ki a kritériumnak megfelelő állományt, majd kattintsunk rá és nevezzük át. Rejtetté tenni a **Fájl/Attribútumok módosítása…** menüpont alatt tudjuk.

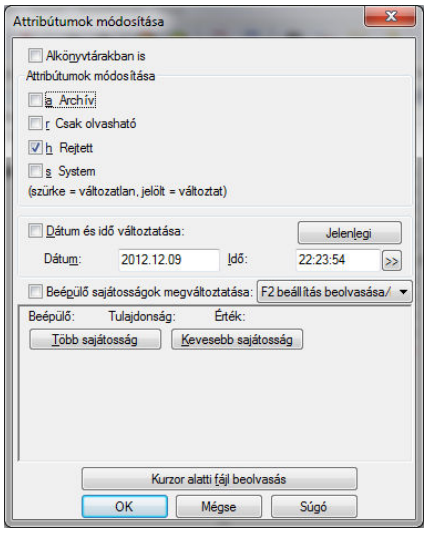

A rejtett fájlokat úgy tehetjük láthatóvá, hogy a **Beállítások/Általános beállítások** ablak **Megjelenítés** fülén bepipáljuk, hogy látszódjanak a rejtett fájlok is.

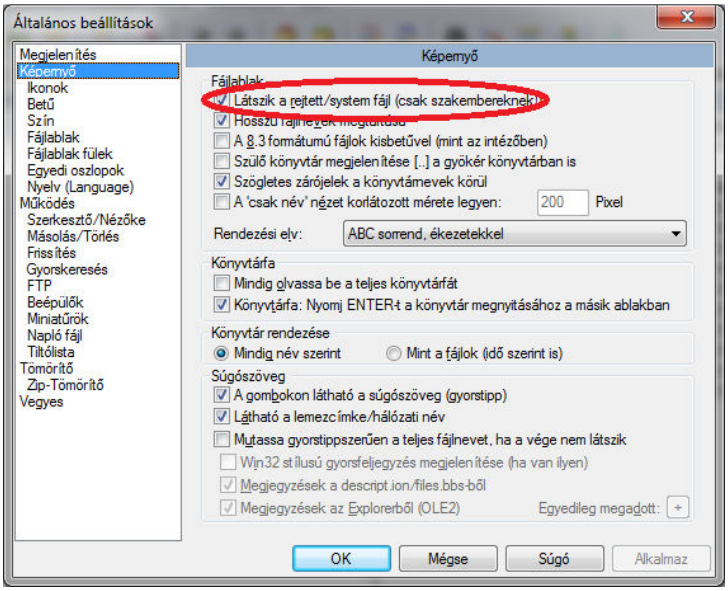

A bekapcsolás után úgy ismerjük fel a rejtett fájlt, hogy annak megváltozott az ikonja.

A rejtetté tett fájlt helyezzük át a Hardver mappába. Ezt kijelölés után az **F6**-os funkcióbillentyűvel vagy az **Áthely/Átnev**. nyomógombbal tudjuk elvégezni.

KERESÉS

Keressük meg a tantárgy könyvtárában az Adó és két garas című művet. A művet tartalmazó fájlról tudjuk, hogy a neve ékezetesen vagy ékezet nélkül megegyezik a mű címével, de nem tudjuk, hogy mi a kiterjesztése.

Az **Alt+F7** billentyűparanccsal vagy a **Keresés** nyomógombra kattintva nyissuk meg a keresés ablakot. Ez ugyanúgy épül fel, mint a **Kijelölés definiálása** ablak.

ÖNÁLLÓ FELADAT

Készítse el a kereső kifejezést!

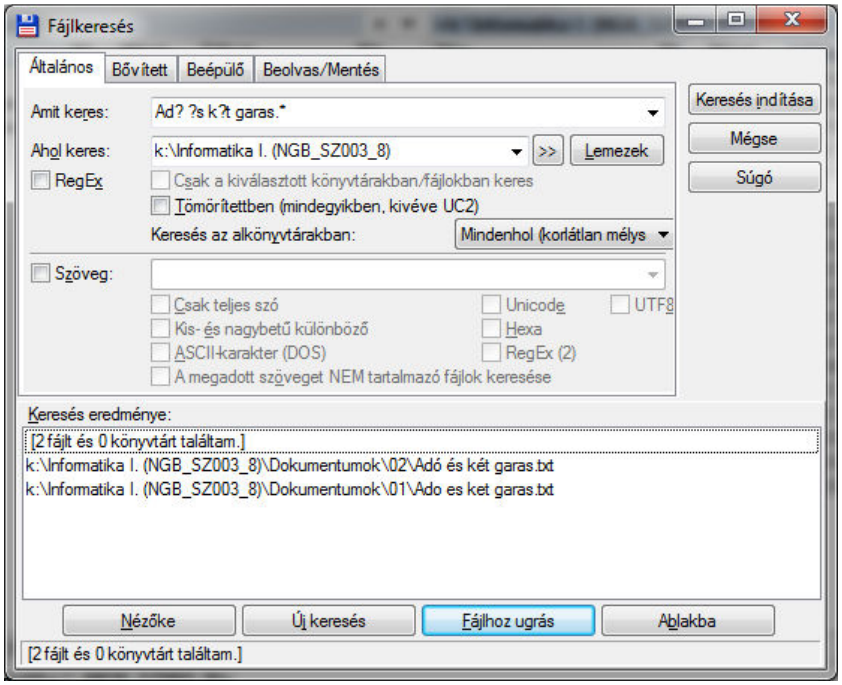

Az **Ablakba** gombbal jelenítsük meg a két fájlt egy ablakban, majd másoljuk át a Hardver mappába.

FÁJLOK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Jelöljük ki a fájlokat, majd vizsgáljuk meg a **Fájl/Összehasonlítás tartalomra…** parancs segítségével, hogy a két fájl szövege megegyezik-e.

Az összehasonlító pirossal jelöli azt a sort, ahol az eltérés van és pirossal jelöli az eltérő karaktereket is.

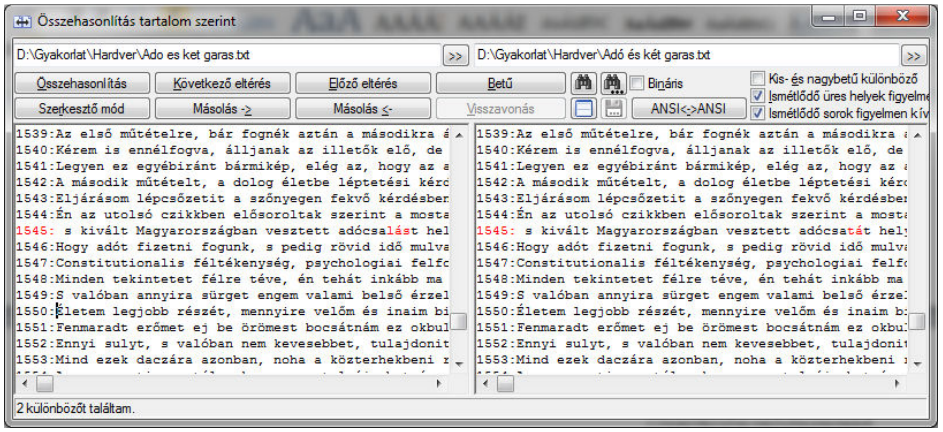

FÁJLDARABOLÁS

Daraboljuk fel 100 KB-os darabokra az Adó és két garas.txt-t.

ÖNÁLLÓ FELADAT

Hozzon létre egy 01 és egy 02 nevű mappát a Darabolt könyvtárba!

A létrehozás után az egyik ablakban jelenítsük meg a 01 a másikban pedig az Hardver mappát. Jelöljük ki az Adó és két garas.txt-t, majd válasszuk ki a **Fájl/Fájldarabolás…** parancsot. A megjelenő párbeszédablakba gépeljük be a 100 KB-ot, majd daraboljuk fel a fájlt az **OK** gomb lenyomásával.

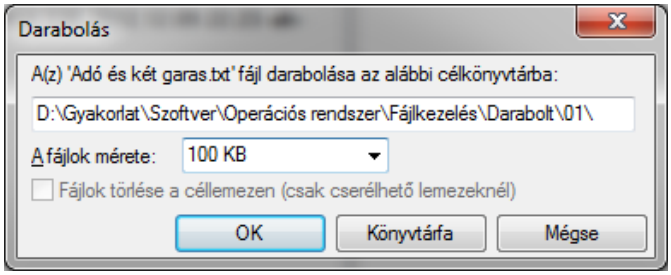

A darabolás után több sorszámozott fájldarab és egy CRC kiterjesztésű önellenőrző fájl jött létre. A CRC fájl tartalmazza az eredeti fájl nevét, méretét és egy ellenőrző kódot. Ezt az **F3**-as funkcióbillentyűvel vagy a **Nézőke** nyomógombbal meg is tudjuk nézni.

ÖNÁLLÓ FELADAT

Nézze meg az egyik sorszámozott fájl tartalmát!

Másolja át a 01 mappa tartalmát a 02 mappába!

Álljunk a Total Commander egyik ablakában a Darabolt a másikban pedig a 01 mappába és egyesítsük a fájldarabokat. Az egyesítést a CRC fájlra való dupla kattintással vagy a CRC kijelölése után a **Fájl/Fájlegyesítés** paranccsal lehet elvégezni.

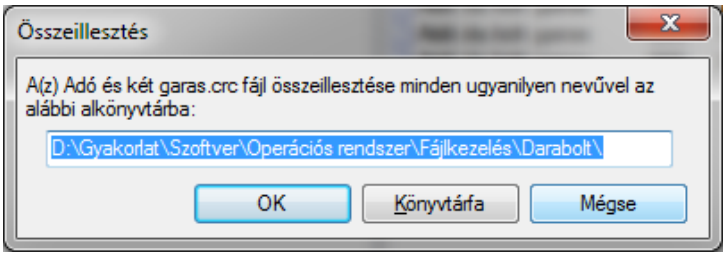

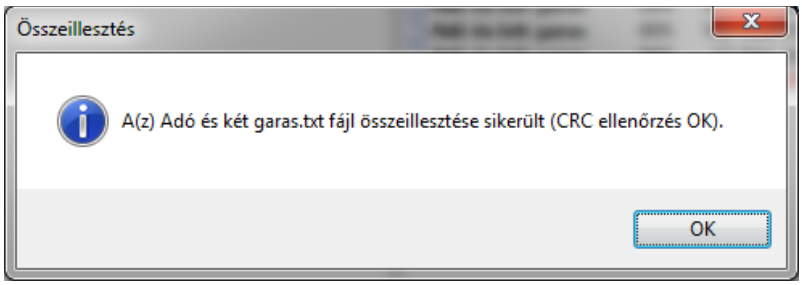

ÖNÁLLÓ FELADAT

Hasonlítsa össze az eredeti és a most egyesített fájl tartalmát!

A 02 nevű mappában található fájldarabok közül nyissuk meg a 3-as sorszámút és töröljünk ki belőle egy karaktert. Szerkesztésre megnyitni az **F4**-es funkcióbillentyűvel vagy a **Szerkesztés** nyomógombbal tudjuk. A törlés után próbáljuk meg újra egyesíteni a fájlt és figyeljük meg, hogy milyen hibaüzenetet kapunk.

MAPPÁK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Hasonlítsuk össze a 01 és 02 mappát. A két mappát nyissuk meg a Total Commander két oldalán. Majd a **Kijelölés/Mappák összehasonlítása** vagy a **Shift+F2** billentyűparanccsal jelöljük ki a mappákban eltérő fájlt. Az összehasonlítás csak a fájlokra vonatkozik, ha lenne mappa is a könyvtárban, akkor azt nem venné figyelembe.

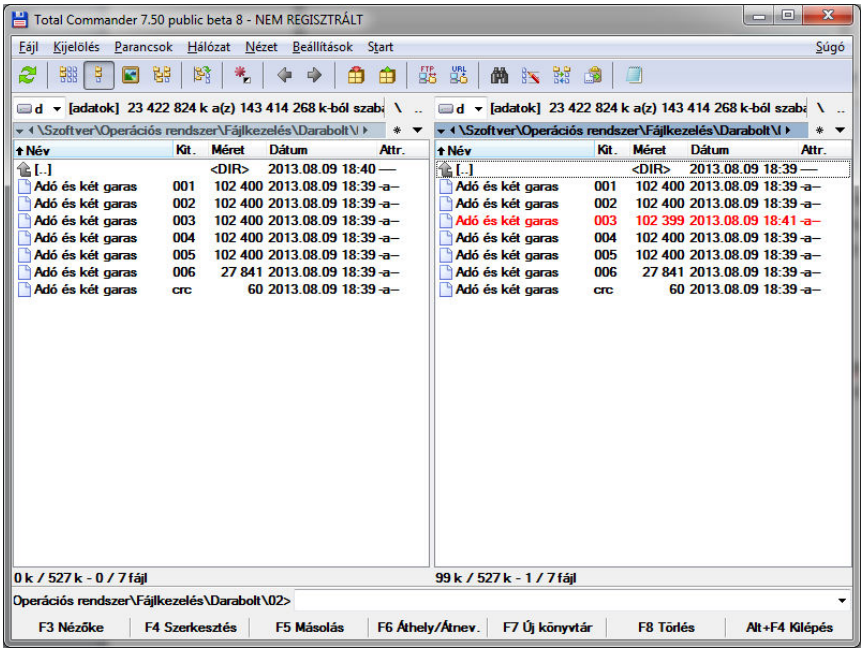

TÖMÖRÍTÉS

Csomagoljuk be a 01 könyvtárban lévő fájldarabokat Csomagolt.zip néven a Tömörített mappába. A Total Commader egyik ablakában jelenítsük meg a 01, a másikban pedig a Tömörített mappát. Jelöljük ki a CRC fájlt, majd a **Kijelölés/Kijelölés megfordítása** vagy a ***** gomb segítségével szüntessük meg a CRC kijelölését és jelöljük ki az összes fájldarabot. Végezetül a **Fájl/Becsomagolás…** vagy az **Alt+F5** billentyűparanccsal vagy a **Tömörítés** nyomógombbal tömörítsük be a fájlokat. A megjelenő párbeszédablakban ne felejtsük el átírni a keletkező fájl nevét.

A fájl átnevezésekor ne töröljük ki az elérési utat, a kiterjesztést és a tömörítő algoritmust!

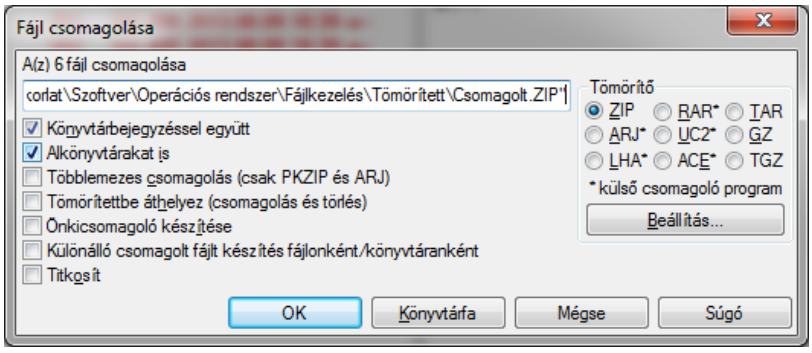

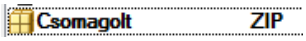

A Fájl csomagolása ablakban a Titkosít lehetőséget bepipálva lehet jelszóval védett zip állományt készíteni.

ÖNÁLLÓ FELADAT

Hasonlítsa össze az eredeti fájlok méretét a csomagolt fájl méretével!

ÉRDEKESSÉG!

A veszteségmentes tömörítés nem mindig jár méretcsökkenéssel. Készítsen egy olyan szöveges fájlt, ami csak a „SZE” karaktereket tartalmazza, majd tömörítse be! Hasonlítsa össze az eredeti fájl méretét a csomagolt fájl méretével!

Csomagoljuk ki az előbb létrehozott Csomagolt.zip azonosítójú fájlt az Egyéb mappába. A Total Commander egyik oldalán legyen az Egyéb mappa, a másikon pedig a zip fájl mappája. Jelöljük ki a tömörített fájlt, majd a **Fájl/Kicsomagolás…** vagy az **Alt+F9** billentyűparancscsal vagy a **Kicsomagolás** nyomógombbal csomagoljuk ki a fájlokat

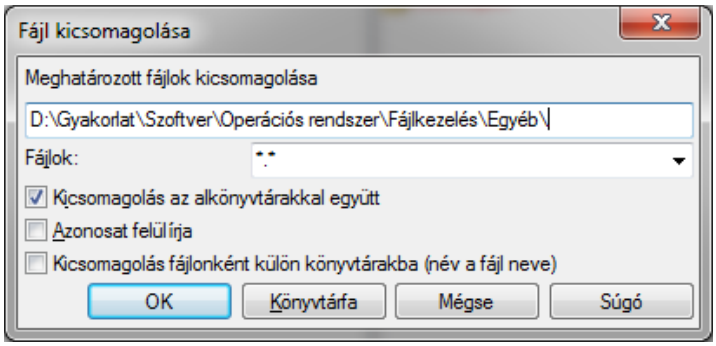

ÖNÁLLÓ FELADAT

Hasonlítsa össze a 01 és az Egyéb mappa tartalmát!

Tömörítse be a Gyakorlat mappát jelszóval ellátott (jelszó: infó) zip állományként az L:\ meghajtóra Vezetéknév_Keresztnév_NEPTUNKÓD.zip néven!

Figyeljünk arra, hogy hiába állítunk be bármilyen fájlkiterjesztést, attól technikailag független, hogy milyen tömörítő algoritmust használunk. Tehát, ha pl. zip tömörítést szeretnénk használni, a Tömörítő algoritmusnál mindenképp a ZIP legyen kiválasztva (és logikus, hogy a fájl kiterjesztése is utaljon erre, azaz ZIP legyen)

Gratulálunk! Ezzel elérkeztünk a példa végéhez.

©Boros Norbert, Dr. Kallós Gábor (SZE), 2013. Minden jog fenntartva